

KIS LAP

KÖZÉPKORI BAJNOKOK: MAGYAR KURUCZ VITÉZ. (Lásd a 35o. l.)

SÁNDORKA ÉS A NAGYMAMA,

vagy:

Hogy nőtt nagyra egy kis fiu.

(Vége.)

SÁNDORKÁM! Édes kis fiam! Te emlékeztél meg rólam, te vetted ezt a szép ajándékot, ugy-e? Ölelj meg! . . . De mily bohóság . . . ily drága portékát venni! . . . Ezért zsongogattad tehát pénzedet, ezért gyűjtögetted! Kedves, jó gyermek!

S a nagymama könyezett meghatottságában és összecsókolta kis unokáját.

— De mondd csak, honnan tudad, hogy épen ilyen nagykendőre van vágyam? Rég szerettem volna ilyen venni, az igaz, de nem szóltam előtted sba.

— Elöttem nem, de mégis hallottam. Egyszer sétáltunk Kati nénivel, ti elől mentetek, én egy-két lépésnyire hátul; de azért hallottam, mikor egy bolt előtt elhaladva azt mondtad Kati néninek: „Ilyen nagykendőre volna szükségem.“

— Hiszen annak már legalább fél esztendeje! S nem felejtetted el?

— Oh! azóta mindig csak arra gondoltam s majd minden nap elmentem ama bolt elé, hogy vannak-e még olyan nagykendők. Mindig féltem, hogy mind eladják s akkorra nem lesz, mikor majd nekem kell.

— És hogy vázsároltad meg? Magad vetted?

— Magam bizony! Oh, nem féltem én! Bementem a boltba és megvettem azt, a melyik legjobban tetszett.

— És annyi idő óta gondoltál reám, készültél a kedves meglepetésre! Majdnem egy év óta megvontál magadtól mindent, félre tetted zsebpénzedet, ajándékaidat, csakhogy nekem örömet szerezz, te jó gyermek! Mily pompás nagy kendő! Ezért legalább is husz forintot adtál.

E szavak hallatára a fiu megdöbbenve fölsohajtott, aztán elkomolyodott s majdnem könyezett.

— Mi bajod? Mért szomorodtál el oly hirtelen? szolt a nagymama. Hiszen én nem teszek szemrehányást, hogy oly nagy költségbe verted magadat miattam . . . ámbár tulajdonképen kellene . . . mert bohóság, hogy te reám költsd megtakarított pénzedet . . . de oly örömet okoztál nekem, hogy nem tudok ellene szólni . . . oly jó szivre, szeretetre mutat e megemlékezésed . . . Hát mi bajod?

— Oh, kedves nagymama, hát az, hogy megcsaltak . . . a kereskedő harmincz forintot vett tőlem e kendőért.

Most a nagymama volt megakadva. Mit mondjon? Mondja-e azt, hogy megér a kendő harmincz forintot? De ez nem igaz. Sándorka most már el sem hinné s tudná, hogy a nagymama ezzel csak meg akarja vigasztalni. Jobbnak látta tehát megmaradni előbbi mondása mellett s fölhasználni ez alkalmat, hogy Sándorkának okulást nyújtson belőle. Ezért így szolt:

— Tudod-e, Sándorkám, mire tanít meg az élet? Arra, hogy a gyermek ne fogjon semmibe egymaga, még akkor sem, ha jót akar tenni. Nekem

nem szé
számomr
Kati nén
boltba s

— M

álnok ke
világon,
jutnak p
főleg tap
már me

örömlük
kaptam k
tal ez eset

Sánd
igazán ö
dott ma
a napot.

Az

évek is
lassankén
gaszkodá
régí mar
legjobban
gadni a
időkről. M
együtt a
nem fért
zsámolyra
fölolvasot
egy-egy s
boldogan

A jó
kább öre
évre izm
mama m
csoda, m
meghalad
előadás k

nem szólhattál, az igaz, mert hiszen számomra készítetted a meglepetést. De Kati néni szívesen ment volna veled a boltba s akkor nem csaltak volna meg.

— De hát mért csalt meg az az álnok kereskedő?

— Mert rossz emberek is vannak a világon, kik nem bánják, akármily uton jutnak pénzhez s csalnak, ahol lehet, főleg tapasztalatlan gyermekeket. No de már megtörtént, ez ne rontsa tovább örömeinket. Végre is minden jól van, én kaptam kedves ajándékot, te pedig okultál ez eseten és jövőre óvatosabb leszel.

Sándorka látván, hogy a nagymama igazán örül, csakhamar megvigasztalódott maga is és aztán derülten tölték a napot.

Az idő azonban mult, hónapok, évek is leteltek s a kis Sándorkából lassanként nagy fiú lett; de azért ragaszkodása a nagymamához mindig a régi maradt s mint tizenöt éves ifju is legjobban szeretett otthon ülni és hallgatni a nagymama meséit a régmúlt időkről. Most már persze nem ülhetek együtt az öreg karszékekben, Sándorka nem fért többé oda a nagymama mellé; zsámolyra ült s mint hajdan, most is fölolvastott neki hol a hírlapokból, hol egy-egy szép könyvből és így csöndben, boldogan teltek napjaik.

A jó nagymama azonban mindinkább öregedett s míg Sándorka évről évre izmosabb, erősebb lett, a nagymama mindinkább gyöngült; nem is csoda, mert hiszen már hetven évet meghaladott. Egy napon épen iskolai előadás közben hívták Sándorkát, sies-

sen haza, mert a nagymama hirtelen nagyon rosszul lett. Sándorka egészen megrémülve rohant haza s épen a lépcsőn találkozott az orvossal.

— Édes orvos ur, veszedelmes a baj? kérde Sándor sápadtan.

— A betegség maga nem veszedelmes, de a nagymama már öreg, gyenge s nem merek jót állani semmiről.

És az orvos jól látta a bajt. A nagymama napról napra inkább gyöngült. Sándorka éjjel-nappal hiven ápolta a beteget s szívszorogva leste, nem fordul-e talán mégis jobbra állapota. Megható volt látni az ifju gyöngéd gondoskodását. Most már föl voltak cserélve a szerepek. Mint hajdan vele tett a nagymama, úgy tett most Sándorka a nagymama lett gyermek s engedelmesebben ápolójának, ki beadta neki az orvosságot, és gondoskodott, hogy minden egy legyen, amint az orvos rendelte.

De a leggyöngédebb ápolás sem menthette meg többé a beteget; egy este a nagymama magához inté Sándorkát s alig hallható halk hangon mondá:

— Édes fiam, Isten veled... érzem, hogy utolsó perczem megérkezett, légy boldog, áldásom kíséren élteden át! Ne sirj! légy erős... Most magad fogsz ám állani a világon... De nefélj!... gondoskodtam rólad... a nagy szekrényben találsz egy kis vasládát... abban van megtakarított vagyonom... az tied... ölelj meg... az Ég áldjon meg!

Néhány órával később a jó nagymama örökre elszenderült, Sándorka árván maradt!

Tizenhat éves volt akkor. Hála a jó nagymama gondoskodásának, maradt reá annyi vagyon, hogy iskoláit befejezhette és derék, mivel ember vált belőle. Később a sors másfelé vezette,

más vidéken telepedett le, de sokszor ellátogatott a kis városkába, hol boldog gyermekéveit élte s a jó nagymama sírjánál hálásan emlékezett meg áldott jötevéről.

— Vége. —

KÖZÉPKORI BAJNOKOK: NÉMET VITÉZEK. (Lásd a 35o. l.)

A VA

ton elter
ban volt
édes anyja

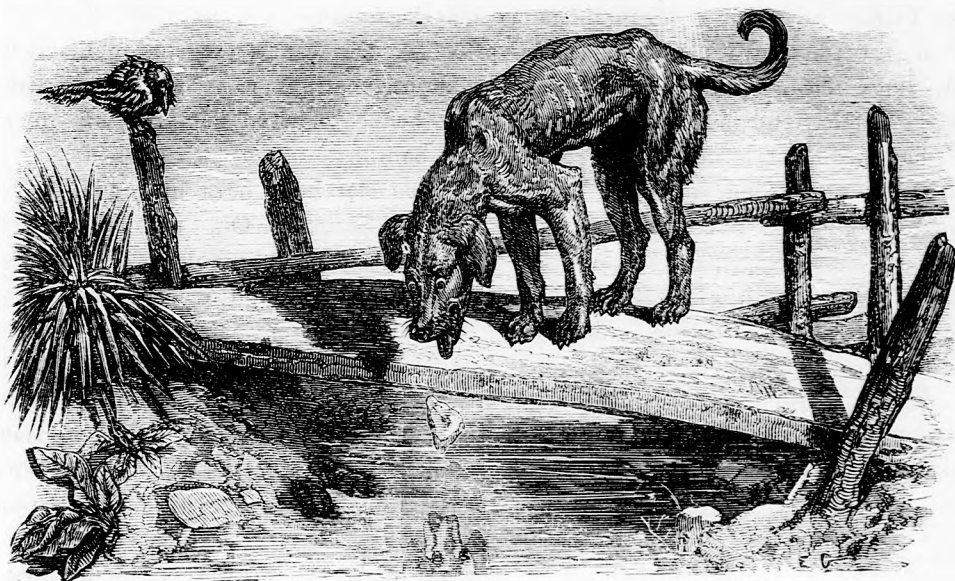
vedne. P
négy éve
tett Ister
gonosz be
lepte s m
örökre, g
Szom
gény gyer
nyáron, m

A VAK PETIKE PAJTÁSA.

 NAP derülten sütött, a virágok ezerféle színekben pompáztak a mezőn, hol Petike a pázsiton elterülve feküdt. Testvérei iskolában voltak, őt magát ide vezette ki édes anyja, hogy szívja a tiszta levegőt.

Egymaga ült ott, mert anyja, ki szegény munkásnő volt, visszatért a faluba dolgára.

Szegény Petike! Alig hét éves, szép göndörhaju kis fiu volt, — de mindkét szemére vak! Számára hiába virítottak a mező virágai, ő nem látott semmit; nem is mozdulhatott helyéből, mert nem tudhatta, hova té-

A FALÁNK EB. (Lásd a 351. l.)

vedne. Pedig nem volt mindig így; négy éves koráig ő is gyönyörködhetett Isten szép világán; de akkor egy gonosz betegség, a mérges himlő meglepte s mindkét szeme világát elveszté örökre, gyógyíthatatlanul.

Szomoruan folytak ezután a szegény gyermek napjai. Legboldogabb volt nyáron, mikor kivezették a mezőre s ott

hallgathatta a madarak dalolását, a méhek döngicselését. De néha-néha a hosszas magány mély szomorúságot ébresztett benne, alig várta hogy jöjjenek érte és ismét hazavezessék. Nem volt senkije, akivel beszélgessen, játszassék; a többi gyermekek unatkoztak a szegény vak fiu társaságában, mert Petike nem tudott velök sza-

ladgálni és pajkos játékaikban részt venni.

Most is magányosan üldögélt tehát Petike a pázsiton, hallgatózva, nem jön-e már mamája? Nem jött senki de a mint a kis fiu szomoruan hátradőlt ismét a füre, hirtelen valami furcsa dolog akadt a kezébe. Gömbölyded volt, puha, szőrös, meleg és hozzá még mozgott is. Valjon mi lehet ez? töprenkedék Petike s vigyázva körültapogatta ezt a furcsa tárgyat; csakhamar ráakadt, hogy feje is van, meg két hosszú füle, — tehát bizonyosan élő állat. De hát akkor mért nem fut el? mért marad itt oly csendesen, mért engedi magát megfogni? Ezt Petike semmikép sem tudta megfejteti, pedig anyyira törte a fejét, hogy észre sem vette édes anyja közedelését, csak mikor mamája már mellette állott és szólt:

— Fiacskám, már esteledik, menjünk haza... De nini! Mi az, amit kezeden tartasz?

— Nem tudom, édes anyám. Mondja meg, mi is hát?

— Ez... a bizony! egy kis nyulacska! gyönyörű piczi nyul!

— De hát mért nem szalad el, édes anyám? Nézze meg, mért nem szalad el? Talán valami baja van?

— Valóban... Vérzik mindkét szeme! Vak szegényke!

— Szegény nyulacska! Mi történetett vele?

— Bizonyosan vércse vagy héjja elragadta és kikaparta szemét, de mielőtt megölhette volna, leejtette.

— Oh, az a csunya vércse! De valjon életben marad-e a szegény nyulacska? kérdé Petike aggódva.

— Ugy látszik, máskülönben nincs megsebesítve; de látni nem fog többé soha.

— Épen mint én! szólt a kis fiu szomoruan. És neki sincs mamája mint nekem, aki gondját viselje!

— No jöjj Petikém, ideje hazamenni; már késő van.

— De ezt a szegény nyulacskát nem hagyhatjuk itt, édes mama! Mi lesz belőle? Hiszen nem lát... meg fog halni!

— Hát hozd haza magaddal.

— Szabad? Oh, mily pompás! Lesz játszótársam! szólt a kis vak fiu és arcza szinte kipirult az örömtől. — Jöjj, nyulacskám, ezentul mi ketten pajtások leszünk.

Gyöngéden karjaiba fogta a nyulacskát és hazavitte. Otthon gondosan ápolták s a nyulacska csakhamar fölgyógyult s oly szelid lett, hogy Petike kezéből evett, vele aludt és szavát is megismerte. A vak fiucska nem unatkozott többé. A két szegény vak elválhatatlan pajtás volt ezentul. Otthon és a mezőn a vak nyulacska mindig ott volt Petike mellett s megható volt látni, midőn a világtalan fiucska gyöngéd szavakkal dédelgette, vigasztalta világtalan játszótársát. Együtt feküdtek kint a mezőn s Petike órákig elcsevegett nyulacskájával.

— Maradj szépen mellettem, nyulacskám! Te sem látsz semmit, épen mint én; nem tudunk mozdulni; ül-

jünk itt mamáeska jó vacsoralevet, m

Igy n szép nyár a kis fiu A nyulacskát füvecskét lépésnyire telen erős Ijedten f csendes v nyugodván találta ma kor a nyulacskát honnan g nem jött. pogatózott mére kezé bundája.

— T akartál, t lőled? Ne No, megb De a oly saját miként e pasztalta.

— Oh te álmos t

De a s a kis fi mi baja l pogatá s a nyulacs padós ned megtapoga van a kis

jünk itt csöndesen, majd eljő értünk mamáeska, haza visz s otthon kapunk jó vacsorát, te kapsz kövér káposzta levelet, meglásd, milyen pompás lesz!

Igy mulattak ismét kettecskén egy szép nyári napon a mezőn, míg végre a kis fiu elálmosodott és elszenderül. A nyulacska csöndesen harapdálta a füvecskét s ekként legelészve néhány lépésnyire eltávozott hű gazdájától. Hirtelen erős dörrenés riasztá föl Petikét. Ijedten fölugrott, de ekkor már ismét csöndes volt minden s a kis fiu megnyugodván, nyulacskájára gondolt. Nem találta maga mellett. Hivogatta s máskor a nyulacska rögtön ment azon irányba, honnan gazdája szavát hallá; de most nem jött. Petike tehát jobbra balra tapogatózott a fűben s végre nagy örömeire kezébe akadt a nyulacska puha bundája.

— Te rossz nyulacska! Hát szökni akartál, te gonosz? Mi lett volna belőled? Nem tudod, hogy vak vagy? No, megbocsátok, jöjj szépen az ölembe.

De a nyulacska nem mozdult; sőt oly sajátágosan elterülve feküdt ott, miként ezt Petike még soha sem tapasztalta.

— Ohó! alszol, nyulacskám? Ébredj, te álmos táska!

De a nyulacska csak nem mozdult s a kis fiu ijedten kezdé fürkészgetni, mi baja lehet kis pajtásának. Körültapogató s csakhamar érzé ujjáival, hogy a nyulacska oldalán valami meleg, tapadós nedv ragad s midőn még jobban megtapogató, észrevette, hogy itt mély seb van a kis állat testében. Most már min-

dent értett! Az a dörrenés, mely ál-mából fölriasztá, puskalövés volt! Valaki agyonlőtte a nyulacskát!

A szegény vak fiu hangosan fölajdult és úgy érzé, mintha szive megakarna hasadni. Az ő egyetlen hű barátja, kedves játszópajtása megölve! Mért nem ölték meg mindjárt őt magát is, ha legnagyobb örömétől megfosztották! Kétségbeesetten borult földre Petike és könyeivel sűrűn áztatta a földet.

Ezalatt egy fiatal ember fürkészőleg körültekintgetve közeledett, majd hátrafordult s egy másik ifjuhoz, ki néhány lépésnyire mögötte jött, így szólt:

Csodálatos, hova tűnhetett el az a nyul! Bizonyosan tudom, hogy jól találtam s mégsem látom itt sehol.

Ekkor megpillanták a vak fiut, ki keservesen zokogva, kezében tartá a megölt nyulacskát.

— Oh Béla, mit tettél! szólt a távolabb álló fiatal ember. Megölted szegény vak Petike nyulacskáját, egyetlen játszótársát.

— Micsoda? Mit beszélsz, Elek? kérde a másik ifju.

Ekkor Elek mindent elbeszél Bélának s a két fiatal ember odalépve Petikéhez, mindenképen azon volt, hogy megvigasztalják. Elek a helybeli földesur fia volt s hozzá jött látogatóba barátja Béla, kivel asztán vadászni mentek; Béla soha sem hallott semmit Petikéről és vak nyulacskájáról s így történt, hogy midőn a nyulat meglátta, célba vette és agyonlőtte. Vigasztalták a vak fiucskát, hogy vesznek neki más kis állatot, kutyácskát, vagy egy

másik nyulacskát. — de Petike szomoruan rázta fejét:

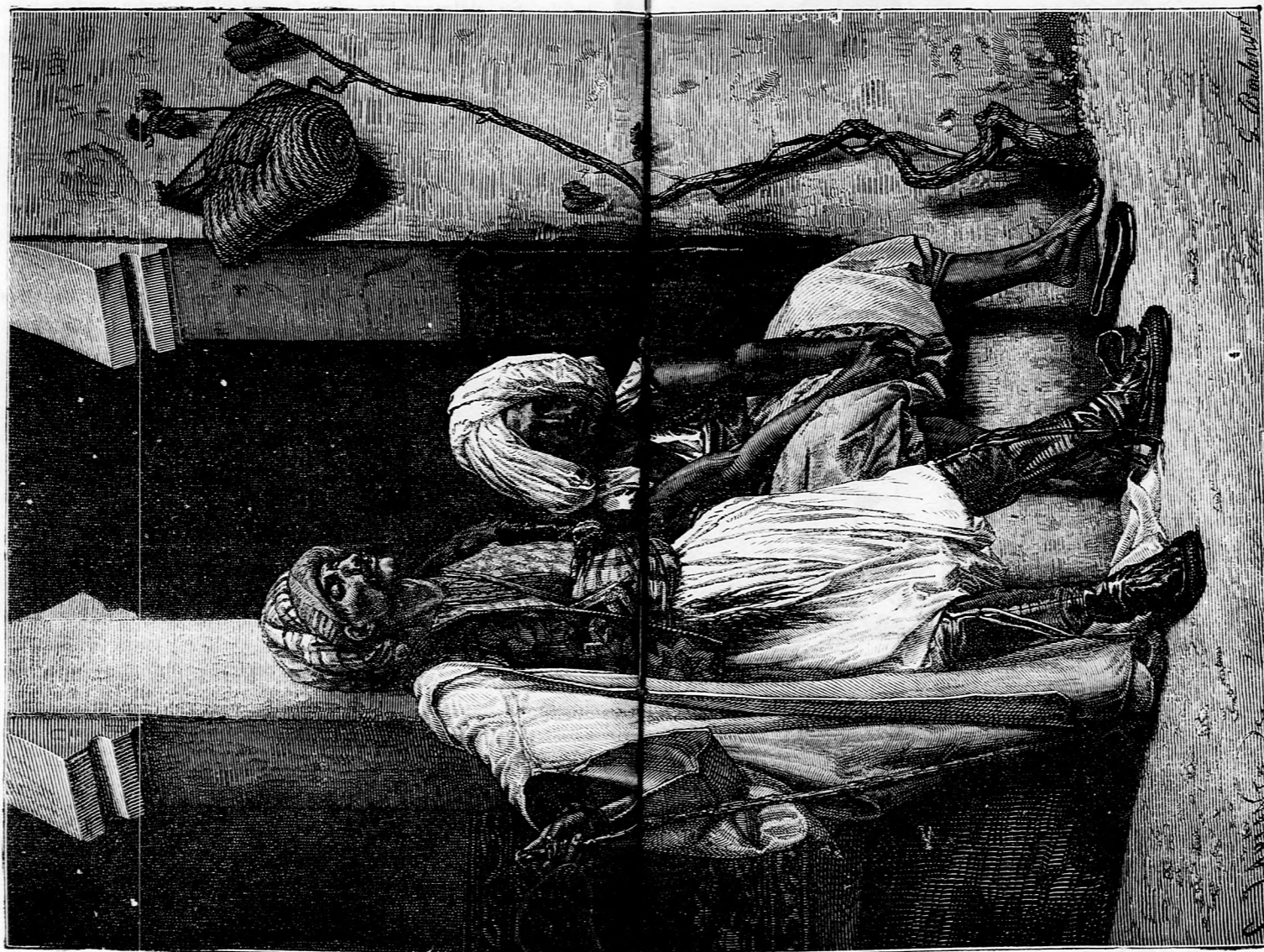
— Köszönöm, nem adhatnak nekem többé ilyen hü pajtást. Az én szegény nyulacskám vak volt, mint magam, egymáshoz valók voltunk, szeretők egymást, — ennek vége örökre!

Épen akkor odaért Petike anyja és haza vezette a szomorú fiút. A két fiatal ember is szomoruan ment haza; nagyon sajnálták, hogy a szegény vak fiúnak oly bánatot okoztak. Kivált Béla, ki a nyulacskát agyonlőtte, nem tudott megnyugodni s utközben így szólt barátjához:

— E szegény fiu sorsa egészen meghatott, ki kell gondolnom valamit, amivel kárpótlást nyujtsak neki.

És a nemes szívű ifju szépen beváltotta szavát. Szülei vagyono-

sak levén, megkérte őket, tegyenek valamit a vak fiúért. Nehány nap múlva a városból kocsi ért a faluba s Petike anyjának háza előtt állt meg. Egy fiatal em-

ber, Béla, ugrott ki a kocsiból s hosszan beszélgetett a vak fiucska anyjával. Aztán előhívták Petikét és elvitték a városba oly intézetbe, hol vakokat

tanítanak mindenféle hasznos munkára, még írásra és olvasásra is, úgy hogy később Petike ámbár vak volt, becsülettel meg tudta keresni kenyerét, ami-

ért mindig hálás is maradt jöltevői iránt, kik tanították. Szegény nyulacskája halálán megvigasztalódott, de nem feledte el s gyakran emlegeté, mint szolgált kis vak pajtásának halála alkalmul az ő szerencséjére.

RÉGI DIVATOK.

(Képekkel a 346., 348. és 349. lapokon.)

A RÉGMULT idők-ből már sok mindentéle szokást, viseletet elmondtam nektek kis olvasóim, mert hasznos és érdekes tudni, milyenek voltak az emberek a régibb korban. E két képen ma azt a sok furcsa kalapot, főveget mutatom be, melyet hajdan a férfiak és nők viseltek. Persze, ha egy ilyen mult századbéli ember látná a mi magas tetejű köcsög kalapunkat meg a

tollas-pántlikás női kalapot, szintén nevetetne; de hát azért mi is nevetünk azon, hogy hajdanában milyen furcsa fővegeket raktak föl az emberek.

Most mindenki olyan kalapot visel, a melyet akar; de régente nem így volt ám; tollas, forgós kalapot csak a nemes urak hordhattak, ugyszintén meg volt határozva, hogy bizonyos fejdísz csak a gazdag nemes asszonyok viselhetnek. A városi polgárok egyszerűbb sipkát viseltek, a polgári leányok és asszonyok is csak egyszerűben jártak, míg a szegény paraszt nők csak kendővel kötötték be fejüket, úgy mint mai nap. A hercegek és más nagyurak sokszor koronát is csináltattak süvegökre.

Időnként a divat akkor is változott és néha nagyon furcsa dolgokat

találtak ki; látjuk p. o. rajzunkon, hogy némelyiknek a feje egészen el van burkolva, másoknak hátul hosszú kötél-forma rojtja fityeg; néha a nők egész kis sátozt raktak a fejökre, majd ismét tornyokat, szarvakat csináltak és ezt akkor mind nagyon szépnek tartották, épen úgy, mint nekünk most a mai divat tetszik; pedig később korban az emberek majd a mi divatunkon fognak úgy csdálkozni, mint mi most a régieken.

T I
 OR
 p
 s
 a

gondoljuk
 ott messz
 soha sincs
 a kályhá
 Ott az er
 bozatukat
 és a tél c
 eső esik,

Az b
 alatt meg
 van ám c
 szedelmek
 ket mi s
 merünk.
 a legvesz
 nemcsak
 kárt, han
 ják. Aki
 könnyen
 azt egy s
 sen tapas

Ázsi
 egy nagy
 lád. Egy
 tak, meg
 abból sze
 rek, kik
 dálkoztak
 erdő kö
 felelte, h
 állatoktól
 helyeken,
 rejtőzik

Egy
 feleségév
 vad gyü
 fegyvere,
 magával,
 kezében.
 tek, tisz

TIGRIS-KALAND.

(Képpel a 352. 1.)

HORD téli napokon, mikor a csípős fagy vörösre festi orrunkat s a zimankós idő elől sietünk a kályha mellé bujni, sokszor gondoljuk, milyen jó az embereknek ott messze a déli éghajlat alatt, hol soha sincs tél, hanem örökös nyár és a kályhát még hiréből is alig ismerik. Ott az erdők soha sem vesztik el lombozatukat, a virágok folyton nyílnak és a tél csak abból áll, hogy kissé több eső esik, mint más hónapokban.

Az bizony igaz, hogy a forró égöv alatt meg nem fáznak az emberek; de van ám ott is elég bajuk és olyan veszedelmekkel is kell küzdeniök, melyeket mi szép Magyarországon nem ismerünk. A forró égöv alatt tanyáznak a legveszedelmesebb vadállatok, melyek nemcsak a házi állatokban tesznek sok kárt, hanem az embereket is megtámadják. Aki ott vigyázatlanul jár az erdőben, könnyen nagy veszedelembé juthat, mint azt egy szegény család egyszer keservesen tapasztalta.

Ázsia déli részén, Keletindiában egy nagy erdő szélén élt egy kis család. Egy darab földcskét megszántottak, megkapáltak s ami ezen termett, abból szegényesen megéltek. Az emberek, kik néha-néha arra vetődtek, csodálkoztak, hogy mert ez a család itt az erdő közelében lakni; de a gazda azt felelte, hogy ő bizony nem fél a vadállatoktól, mer a tigris nem jár oly helyeken, ahol ember lakik, hanem bent rejtőzik az erdő mélyén.

Egy forró nyári napon a gazda feleségével és fiával kiment az erdőbe vad gyümölcsöt szedni. Nem volt más fegyvere, mint egy régi lándzsa, ezt vitte magával, hogy mégis legyen valami a kezében. Mikor már jó darabon mentek, tiszta vizű, csörgedező patakhoz

értek s a fiúnak kedve kerekedett megfürdeni és kissé lehűtözni a csábitó habokban. Nem jutott eszébe, hogy a ragadozó állatok épen a parajok, források közelében szoktak leskelődni s itt szerzik zsákmányukat, mikor a gyöngébb állatok inni jönnek.

Már épen beugrani készültek a hűvös vízbe, midőn a bokrok mögül hirtelen tompa morgás hallatszott és mielőtt még jóformán körülnézhetek volna óriási tigris bujt elő egészen közel. Sikoltozva futásnak indultak, de késő! A tigris egyetlen ugrással leterítette a fiút, kinek anyja az ijedségtől dermedten hanyatlott földre. A fiu kétségbeesetten ordított s a tigris egy pillanatig gondolkozni látszott, hogy a karmai alá szoritott fiút tépje-e szét, vagy a többiekre rohanjon. A fiu atyja látta, hogy itt nincs más menekvés, mint küzdeni élet-halálra. Fogta tehát rozsz lándzsáját és vakmerőn rátámadt a tigrisre. A vadállat iszonyuan felbődült s ott hagyva a fiút, megtámadójára rohant, kiütötte kezéből a lándzsát, földre terítette és marcangolni kezdte. A szegény ember kétségbeesetten küzdött, de pusztá kézzel persze semmit sem tehetett. Még sem vesztette el azonban lélekjelenlétét, hanem oda kiáltott az asszonyhoz:

— Vedd föl a lándzsát és segíts!

A nagy veszedelem erőt adott a megrémült asszonynak is; fölkapta a lándzsát s hirtelen a tigris mellé ugorva teljes erővel oldalába dőfte az éles vasat, oly szerencsésen, hogy épen szíven találta és a vérengző fenenevad rögtön összerogyott.

A szegény ember szörnyen össze volt marcangolva és csak nagy nehezen tudott haza vánszorogni. Több héttig betegen feküdt sebeiben; de azután nem is merészkedett többé oly helyeken sétálni, hol tigris uraimék tanyáznak.

RÉGI DIVATOK. (Lásd a 345. l.)

RÉGI DIVATOK. (Lásd a 345. l.)

ÉJ ÉS KORÁNY.

Oly szép csillagos az ég —
Éjjel van, még sincs sötét.
Felköldöm a jó Istenhez
Imámat. És azután
Megkérem kedves mamámat
Hogy ébreszsen föl korán.

Mert hát holnap nagy nap van,
Nagyapó névnapja van!
Korán kelek, elszaladok
S nagy virágsokrot veszek
S mondok hozzá nagyapónak
Szép ünnepi verseket.

KÖZÉPKORI BAJNOKOK.

(Képpel a czimlapon és 340. lapon.)

BIZONYOSAN olvastatok és hallottatok már történeteket és meséket a régi korból, mikor a hős vitézek és lovagok tetőtől talpig vas páncélba burkolva mentek csatába. Ilyen pánczélok s egyéb régi fegyverzetet láthatni Budapesten a nemzeti muzeumban is, és csak ha így közelről megnézzük e vas öltönyöket, akkor csodálkozunk ám igazán, hogy tudtak őseink e pánczélokban mozogni.

A legkönnyebb vértzet a pánczéling volt. Ez erős aczélsodronyokból készült s a ruha alatt viselték, úgy hogy külsőleg nem is igen látszott. Ezt azonban inkább csak otthon viselték, kisebb kirándulásoknál, mikor nem volt semmi nagyobb veszedelem. Ha csatába mentek, akkor aztán tetőtől talpig vasba öltöztek. A fejre nehéz vas sisak nehezedett, mely még elöl is elfödte az arcot s csak a szemnek és szájnak hagyott nyílást; a mellet, karokat, lábakat szintén egészen elfödtek a pánczéllal, sőt az előkelő lovagok még lovaikat is fölvertették az ellenség nyilai és lándzsái ellen.

A pánczél vasból és aczélból készült és a kovácsok, kik e pánczélok készítésében ügyességet tanusítottak, jó keresetnek örvendettek. A jó pánczél az volt, mely nem volt tulságosan vastag és mégis oly erős, kemény volt, hogy be nem tört akármilyen hatalmas kardcsapás alatt. Mert a pánczél a nyilak és a kard, lándzsa ellen viselték. Akkor a löport és így a puskát nem ismerték; távolból nyilakkal lödöztek egymásra, közelről pedig karddal, buzogánnyal, lándzsával és harczi bárdal viaskodtak; akinek tehát erős pánczél fődte testét, arról lepanntant a nyíl úgy mint a kard is. A történetben olvasunk oly esetekről, hogy a párbajoknál két

ilyen fölpa-
kig döngé-
ráztak a
a viaskod-
tani, migr
a kardja
kadt, ugy
szurhatta.

A fő-
csak erős
verve ara
ragyogott
látvány v
bajnok lo

Pánc-
zetbeli vi-
mind egy
különösen
pánczélba
szott ki
mégis me-
tett csak
csolt vért-
Sokszor el-
míg bajta
hogy lesz
kötözzék

Miko-
tában pus-
sanként a
czél visel-
nem haszn-
vértet s
a pánczél-
testbe; a
czélostul
többé ne-
hordták
most már
fegyvertár
magyar v
(lásd a czí-
való s m
czél nélkü-
ben is m
sisak, pá-
vásban.

ilyen fölpánczézott vitéz gyakran órákig döngette egymást, a pánczélók szikráztak a hatalmas kardcsapásoktól, de a viaskodók nem tudtak egymásnak ártani, mignem végre valamelyiknek vagy a kardja eltört, vagy a vértete beszakadt, úgy hogy az ellenfél aztán agyonzurhatta.

A főurak, királyok pánczélja nemcsak erős volt, hanem fényes is, kiverve arannyal, ezüsttel s messzire ragyogott a nap sugaraiban; pompás látvány volt, mikor egész csapat ilyen bajnok lovagolt végig a mezőkön!

Pánczélta a régi időben minden nemzetbeli vitézek egyaránt viseltek, de mind egyformát. A németeknél volt különösen divatban úgy beburkolózni pánczélba, hogy az orra hegye sem látszott ki a vitéznek, és ha csatában mégis megsebesült, nagy bajjal lehetett csak kibontani az erősen összekapcsolt vértetéből. (Lásd a képet a 340. l.) Sokszor el is vérzett a szegény sebesült, míg bajtársai elvihették biztos helyre, hogy leszedjék róla a pánczélta és beköttözzék sebeit.

Mikor a löport föltalálták s a csatában puskákat kezdtek használni, lassanként abbahagyták a vitézek a pánczél viselését, mert a golyó ellen már nem használt. A golyó keresztültöri a vértet s nemcsak a golyó, hanem a pánczélta tört darabjai is behatottak a testbe; a nehéz ágyugolyó pedig pánczéllostul agyonzuzott mindenkit. Mivel többé nem vehették hasznát, nem is hordták többé a nehéz pánczélkat és most már csak a muzeumokban és régi fegyvertárakban láthatni. Az a kurucz magyar vitéz, kit egyik rajzunk mutat, (lásd a czimlapon.) a mult század elejéről való s mint látjuk, már egészen pánczél nélkül megy a csatába. Könnyebben is mozoghat így, a súlyos paizs, sisak, pánczélta nem akadályozza a vívásban.

Ha Budapestre jöttök, kis olvasóim, el ne mulasszátok a nemzeti muzeumban megnézni azokat a régiségeket, melyekből meglátjátok, mily fegyverekkel, mily pánczélokban harcoltak hajdanában vitéz őseink.

A GÜL BABA SIRJÁN.

(Képpel a 314. — 315. l.)

„GÜL BABA,” a r ó z s á k a t y j a, török szentnek a neve,

A ki a török hadakkal Magyarhonba kerüle.

Budán halt meg; kimagasló sirdombja a „rózsahegy.”

Évenként sok buzgó dervis imádkozni oda megy.

A FALÁNK EB.

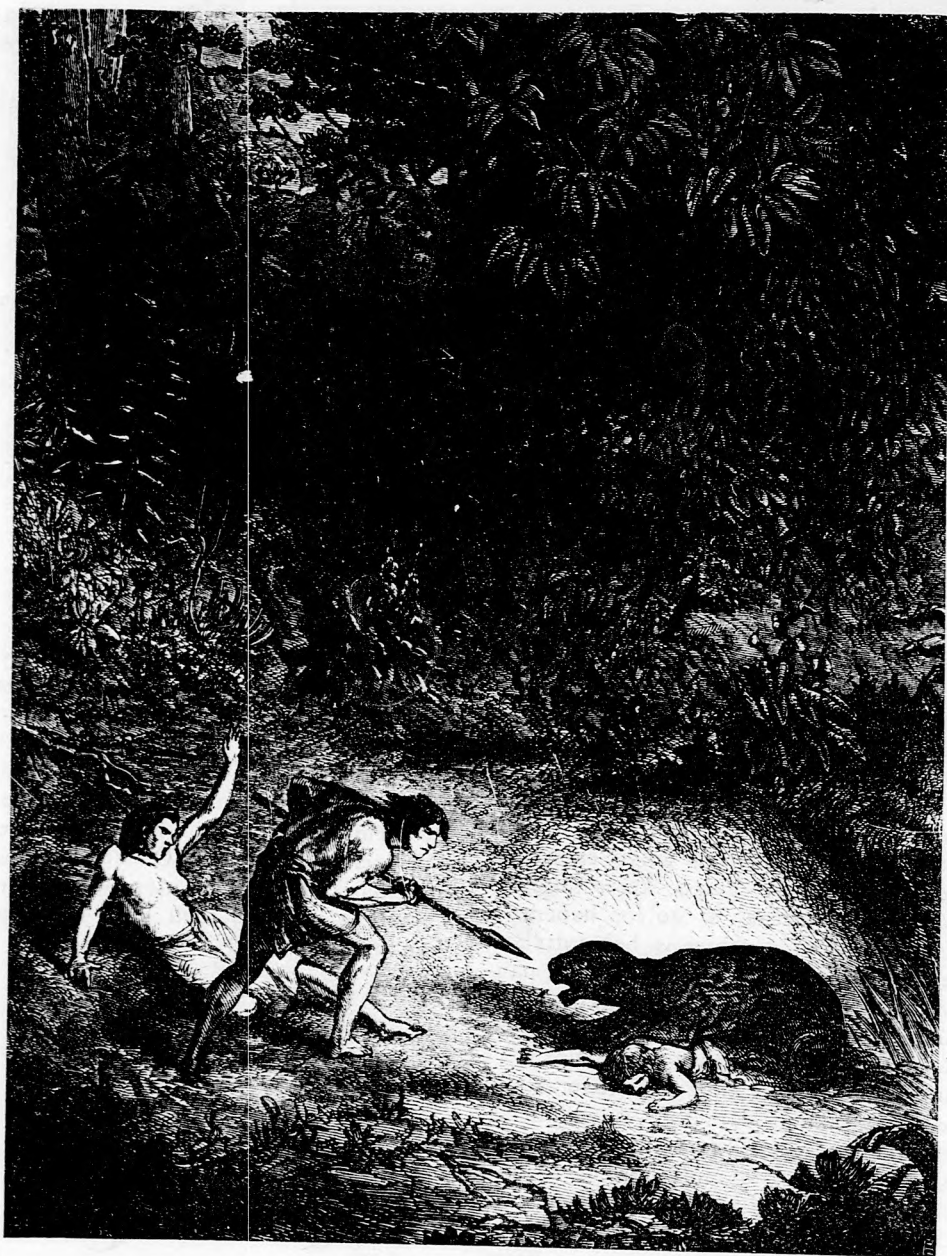
— Aesop meséje. —

(Képpel a 341. lapon.)

JÓKORA husdarabot lopott egy kutya és sietett vele haza. Utjában egy patakot át vezető pallóhoz jutott s amint ezen végig menve lepillantott a tiszta vizű patakba, látta, hogy egy kutya jókora darab hust visz. Falánkságában azt nem vette észre, hogy a vízben csak saját képét látja. Odakapott tehát ama másik darab hus után, — s ekkor kiejtette a saját szájában levőt is és így éhen maradt.

TRÉFÁS SZÁMTALÁNY.

1. + 7

TIGRIS-KALAND. (Lásd a 347. l.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, bálvány-utca 9. sz.
Nyomatott **Deutsch testvérek** könyv- és könyomdai műintézetében Budapesten. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.
Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.